

Uit het jasje gegroeid (2)

In de vorige nieuwsbrief hebben we gemeld dat de lopende activiteiten t.a.v. het webarchief enigszins stagneren door een toenemende hoeveelheid werk en het wegvallen van "Typisch de Vechtstreek". Eén van deze activiteiten, het publiceren van historisch (beeld-) materiaal in lokale kranten, is in twee opzichten 'gered'. Afhankelijk van de beschikbare ruimte worden in het vervolg regelmatig historische afbeeldingen van oud Ommen gepubliceerd in het 'Ommer Nieuws'. Hiermee wordt het wegvallen van de publicaties in 'Typisch de Vechtstreek' redelijk gecompenseerd. Het historisch materiaal hiervoor wordt in het vervolg niet meer alleen door OudOmmen aangeleverd, maar ook de stichting 't Lemels Arfgoed draagt hieraan bij. Bovendien hebben we ook nog hulp gekregen voor het inscannen van afbeeldingen en documenten, waarbij de eerste resultaten kort na het verschijnen van deze nieuwsbrief al zichtbaar zullen zijn. Al met al ziet het er gelukkig naar uit dat we voorlopig weer verder kunnen met de lopende activiteiten.

Maar onze ambities gaan eigenlijk veel verder, er zijn n.l. nog zoveel andere leuke historische uitdagingen op allerlei gebied waar we nu gewoonweg niet aan toe komen.

Website Oud-Ommen: interactief en actueel

Via de poll op het linker zijmenu hebben we een paar keer geprobeerd in beeld te krijgen wat de bezoekers van de site vinden en eventueel graag veranderd zouden zien. In de praktijk blijken er echter relatief weinig bezoekers te zijn die het op kunnen brengen om op deze wijze hun mening hierover te geven, waarschijnlijk door de overmaat aan polls op met name nieuwssites. Vlak nadat de

We hebben zelf verschillende activiteiten 'in beeld' waar we elk moment mee zouden kunnen starten, maar ook nieuwe activiteiten in de lijn van de doelstelling van OudOmmen: "zoveel mogelijk historische informatie voor iedereen toegankelijk maken" zijn zeer welkom. Dus mensen die ook ambities en/of ideeën hebben voor (een deel van) het traject dat begint met het 'opgraven' van historische informatie en eindigt met het publiceren hiervan, worden daarom van harte uitgenodigd om uiteraard geheel vrijblijvend contact met ons op te nemen via info@oudommen.nl of 0529-452945.

We hebben inmiddels de ervaring dat we met enthousiasme echt alles kunnen bereiken, dus meer hoeft u niet "in huis" te hebben om mee te kunnen helpen ons doel te bereiken. Voorbeelden van activiteiten zijn:

- interviewen van mensen
- benaderen instellingen, bedrijven, scholen, etc.
- zoeken in boeken, archieven, op internet, etc.
- beantwoorden vragen en reacties op de site
- schrijven van artikelen en persberichten
- het plaatsen van materiaal op de site
- het onderhouden en uitbreiden van de site

Dus ook veel activiteiten waar (nog) geen computer aan te pas komt.

vorige nieuwsbrief was verzonden kwamen we toevallig en voor het eerst een soort review tegen op internet over de site OudOmmen.nl (klik op link):

"Website Oud-Ommen: interactief en actueel"
De review is afkomstig van de Overijsselse Bibliotheek Dienst (OBD) en dateert al van 2 maart 2009. De beoordeling van onze site blijkt overwegend positief en de review wordt afgesloten met: "Kortom: Oud-Ommen is een voorbeeld voor samenstellers van websites van historische verenigingen, vooral wat betreft interactiviteit en actualiteit en zou niet misstaan bij een verkiezing van de historische website van het jaar, categorie historische verenigingen."

Wachtwoorden:

- Fotoarchief Gemeente Ommen
[DenOordt7](#)
- Oorlogsdocumenten
alleen via aanvraag op de site

Inhoud Website:

- Nieuwsartikelen met Laatste nieuws
- Archiefartikelen vanaf ongeveer 1200
- Agenda met o.a. Exposities
- Afbeeldingen met o.a. Zoekplaatjes
- Boekenverkoop Beter Boek - Sumba
- Ansichtkaartenverkoop van o.a. Jan Veneman

Contactpersoon:

Tjeerd de Leeuw
Hammerweg 10
7731 AK Ommen
Tel. 0529-452945
t.deleeuw@OudOmmen.nl

Archiefbeheer:

Jan Lucas
Hammerweg 2
7731 AK Ommen
Tel. 0529-456715
jan.lucas@hetnet.nl

Sponsors

- Café Restaurant De Wildzang
- Hotel De Zon
- Autobedrijf M.C. Bouwman
- Vervoerbedrijf Taxi Steen
- Boekenverkoop Beter Boek-Sumba
- Bank Rabobank

Een stukje Ommer historie

In het begin van de zeventiger jaren van de vorige eeuw werd het blad "de Darde Klokke" opnieuw uitgegeven. Met name de gebroeders Makkinga (Dieks en Martend) hadden daarin een belangrijk aandeel. Door mijn belangstelling voor

de historie van Ommen en met name de post-geschiedenis werd ik er ook bij betrokken. Er werd een stencil-machine aangeschaft en bij mij in de woonkamer werd de Darde Klokke "gedrukt". In de beginperiode heb ik een aantal artikelen

gepubliceerd die na zo'n 35 á 40 jaar bij velen niet meer bekend zullen zijn. Daarom is het wellicht een goed idee om aan een stukje Ommer historie opnieuw aandacht te besteden.

De grote brand te Ommen

Niets vermoedend en in opperbeste stemming toog Egbert Brinkman op die bewuste dag na het middagmaal weer naar het land. Het was woensdag 8 augustus 1832. Het weer was de laatste dagen aanhoudend mooi geweest, waardoor het goed vlotte met de roggeoogst. Ook voor anderen beloofde de oogst goed te worden en met uitzicht op de Hammer kermis legde men er een schepje bovenop om toch vooral tijdig het koren geborgen te hebben. Hier en daar hoorde men het gezang van een nijvere landman, dat hoog opklonk in de ijle lucht. Kortom het leven was goed zo. Egbert Brinkman kon niet bevroeden dat hij enkele uren later, evenals een groot aantal andere gezinnen uit het stadje van praktisch alles dat hij bezat, beroofd zou zijn. De gedachte aan een ramp die zich over enkele uren zou voltrekken kwam zelfs niet bij hem op, hoe zou het ook. Omstreeks drie uur voegde zijn vrouw met de drie kinderen zich bij hem om te helpen met de oogst. Reeds van verre hoorde hij de vrolijke kinderstemmen. Hij voelde zich een gelukkig man.

Tegen vieren, even uitblazend van de zware landarbeid, wendde hij zich naar het stadje, een aanblik die hem steeds weer boeide. De spitse toren, priemend naar de heldere hemel. Deze keer werd echter zijn blik getroffen door iets anders. Was het rook ?, een plotseling opkomende donderbui ? Slechts enkele seconden had hij nodig om te beseffen wat er gaande was. Brand, brand in Ommen. Wanneer niet onmiddellijk werd ingegrepen kon dit een ramp betekenen. Ook anderen hadden gezien wat er gebeurde. Ieder liet het werk in de steek. Kruiwagens met schoven rogge bleven achteloos in het veld achter. Ieder repte zich naar de plek waar vuurtongen inmiddels de lucht in schoten. Dichterbij komend deed Egbert Brinkman de ontstellende ontdekking dat het zijn woning was die in brand stond, doch niet alleen die van hem, ook belendende percelen hadden vlam gevat

en brandden als een fakkel. Vuurheren traden regelend op bij pogingen de brand te stuiten. De leren emmers met water uit de naburige brandkolk werden doorgegeven. Iedereen deed wat hij kon. Anderen probeerden te redden wat nog kon uit de gevaar lopende huizen. Het mocht niet baten. Een uur later stonden 40 tot wanhoop gedreven gezinnen naar de verkoolde resten van eens hun trotse bezit was geweest. De achtste augustus 1832 was een dag die velen lang zou bijblijven. Wat was de oorzaak dat in een kort tijdsbestek 30 woonhuizen en 2 schuren volledig in de as werden gelegd ?

Uit officiële bescheiden is hieromtrent het volgende gebleken. De brand is ontstaan in de schuur van Egbert Brinkman. Zijn kinderen van respectievelijk 8, 6 en 4 jaar oud hebben vermoedelijk het vuur in de schuur gebracht toen zij, terwijl hun moeder in de buurt van het huis aan het werk was, van 1 tot 3 uur alleen in huis waren. Toen mevr. Brinkman om ongeveer drie uur met de kinderen naar het veld ging om te helpen bij de oogst smeulde het vuur verder. Om ongeveer vier uur greep de brand razendsnel om zich heen. Dit lag er voornamelijk aan dat huis en schuur van Egbert Brinkman, evenals andere percelen met stro waren gedekt en voor een deel met hooi, roggestro en brandstoffen (turf en hout) waren gevuld. De afgebrande woningen werden deels door landslieden, deels door handwerkslieden, mede de landbouw beoefenende, bewoond. Van de afgebrande woningen was een groot deel de laatste vijf jaren nieuw gebouwd of verbeterd. De huizen stonden op de plek waar nu de Middenstraat is. De schade werd geraamd op f45000,- tot f50000,-, een voor die tijd aanzienlijk bedrag. Een deel van de gezinnen kon onderdak vinden bij familie en vrienden. Twaalf gezinnen hebben gebivakkeerd in een hiertoe gebouwde loods die, voor zover kan worden nagegaan, moet hebben gestaan in de omgeving van de Gedempte

Haven. Door de gemeente werd een beroep gedaan op de provincie voor het verlenen van een subsidie voor leniging van de nood "vanwege den tegenwoordige schralen toestand der Stadskas". Geruchten deden de ronde dat de brand zou zijn ontstaan door het drogen van vlas bij open vuur. Dit bleek echter niet het geval te zijn en ter staving hiervan werden de volgende motieven aangevoerd. Gebruikelijk was om het vlas, dat in Ommen toen veel werd verbouwd, in de zon en nimmer door middel van vuur te drogen. Dit was, ook bij nat weer, streng verboden. Hierop werd door de politie, zowel als door het merendeel der ingezetenen nauwlettend toegezien. Een tragische bijkomstigheid was dat het merendeel van de woningen niet tegen brandschade was verzekerd. Tot de gedupeerde gezinnen behoorden o.a. die van de erven Jan Paarhuis, Evert Poortier, Marten Schuurman, Gerrit Timmerman, Hendrik Bosscher, Jan Marsman, Jan Noeverman, Hendrik Schuttert, allen landbouwers, Hendrikus Christianus Kerver smid en Albert Willem van Munster particulier. Door middel van een collecte te Stad- en Ambt Ommen, met toestemming van de gouverneur van de provincie, kon in de meest noodzakelijke behoeften van de slachtoffers worden voorzien. Een commissie van zes personen bestaande uit: H.J. Smit burgemeester, T. van Reen predikant, A.W. van Munster koopman, R. Nerfkens, H. Nevels grossier in wijnen en A. de Vries raadslid, werd gevormd om de de gelden ten behoeve van de slachtoffers bijeengebracht, te beheren. Deze commissie vergaderde voor de eerste maal op dinsdag 28 augustus 's morgens om 11 uur in het gemeentehuis. De meeste woningen werden in 1833 met steun van de overheid en bijdragen van particulieren herbouwd.

Overname zonder toestemming van de auteur niet toegestaan.
Jan Lucas.

In de volgende nieuwsbrief o.a.:

- Een gevangenjas uit kamp Erica (zie afbeelding)
- Overdracht collectie verzetstrijder
Jan Hendrik Seigers
- Geschil over verkoop partij stenen in 1692

